

3. Podstawa sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe („skonsolidowane sprawozdanie finansowe”, „sprawozdanie finansowe”) zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

4. Nowe standardy i interpretacje

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które zostały przyjęte przez Unię Europejską („UE”):

- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” - klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” - zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” - wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” - przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 1 i MSR 28 w wyniku „Poprawki do MSSF (cykl 2014 - 2016)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczenia podatku dochodowego” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

Nowe standardy, zmiany w obowiązujących standardach oraz interpretacje, które nie zostały przyjęte przez Unię Europejską:

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później),
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później),
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” - definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejścia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 r. lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” - definicja istotności (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” - zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później),
- Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Dаты stosowania standardów w UE mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez UE.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego z przyjętych przez UE standardów, interpretacji lub zmian, które na dzień 31 grudnia 2018 roku nie miały zastosowania.

Wpływ wdrożenia nowych standardów

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z wyjątkiem zastosowania nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się od 1 stycznia 2018 roku i później.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Nowy standard MSSF 9 usuwa obecnie występujące w MSR 39 kategorie instrumentów finansowych i klasyfikuje instrumenty jako wyceniane w wartości godziwej (przez wynik finansowy bądź przez inne całkowite dochody) lub jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Grupa zastosowała MSSF 9 Instrumenty finansowe od dnia wejścia w życie standardu tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku, bez przekształcania danych porównawczych na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Wycena aktywów i zobowiązań finansowych

Po początkowym ujęciu jednostka wycenia składnik aktywów finansowych w zamortyzowanym koszcie, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody lub w wartości godziwej przez wynik finansowy. Jednostka klasyfikuje składnik aktywów finansowych na podstawie modelu biznesowego jednostki w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych (tzw. „kryterium SPPI”). Zasady rachunkowości w zakresie klasyfikacji i wyceny aktywów i zobowiązań zostały opisane w nocie 7.20.

Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji aktywów finansowych Spółki na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Pozycja	Kategoria wyceny MSR 39	Kategoria wyceny MSSF 9	Wartość bilansowa według MSR 39 na 31 grudnia 2017	Wartość bilansowa wg MSSF 9 na 1 stycznia 2018
Aktywa finansowe				
Pochodne instrumenty finansowe	Aktywa finansowe wyceniane przez wynik finansowy	Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	164,5	164,5
Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	2.677,0	2.677,0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	1.920,7	1.920,7
Pozostałe aktywa finansowe	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	429,9	429,9
Udziały i akcje*	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	9,8	9,8
Aktywa finansowe razem			5.201,9	5.201,9

* wycena wg kosztu historycznego na 31 grudnia 2017 roku

Grupa nie dokonała zmian w zakresie klasyfikacji i wyceny posiadanych zobowiązań finansowych.

Utrata wartości

Zastosowanie MSSF 9 zasadniczo zmienia podejście do utraty wartości aktywów finansowych poprzez odejście od koncepcji straty poniesionej na rzecz straty oczekiwanej, gdzie całość oczekiwanej straty kredytowej jest rozpoznawana ex-ante. W wyniku zastosowania MSSF 9 odpis z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2018 nie zmienił się istotnie, w związku z tym nie wprowadzono korekty. Zasady rachunkowości w zakresie utraty wartości aktywów finansowych zostały przedstawione w nocie 7.21.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa skorzystała z możliwości kontynuowania wymogów dotychczasowego standardu MSR 39 od 1 stycznia 2019 roku i nie wdrażania nowych wymogów MSSF 9 w zakresie rachunkowości zabezpieczeń.

MSSF 15 "Przychody z umów z klientami" oraz Objasnienia do MSSF 15

Standard MSSF 15 „Przychody z tytułu umów z klientami”, który zastępuje standardy MSR 18 i MSR 11, a także powiązane z nimi interpretacje, ustanawia i systematyzuje zasady ujęcia przychodów z kontraktów z klientami. Standard wprowadza między innymi jeden, pięciostopniowy model ujmowania przychodów, który będzie miał zastosowanie do wszystkich umów z klientami i będzie oparty o identyfikację odrębnych obowiązków świadczenia oraz alokację przychodów z transakcji do poszczególnych obowiązków świadczenia. Standard doprecyzowuje również zasady szacowania wynagrodzenia zmiennego, ustalania kiedy umowa zawiera czynnik finansowania oraz rozróżnia ujęcie obowiązków wykonania świadczenia wynikające z umowy jako spełnianych w czasie lub w określonym momencie.

Grupa wdrożyła MSSF 15 z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tj. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania tj. na dzień 1 stycznia 2018 roku.

Grupa zastosowała MSSF 15 retrospektywnie jedynie do umów, które nie są zakończone na dzień pierwszego zastosowania.

Grupa skorzystała z praktycznych rozwiązań dozwolonych w świetle MSSF 15:

- w zakresie ujmowania wpływu istotnego elementu finansowania – przyrzeczona kwota wynagrodzenia nie jest korygowana o wpływ istotnego elementu finansowania, jeżeli w momencie zawarcia umowy Grupa oczekuje, że okres od momentu przekazania przyrzczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok;
- w stosunku do dodatkowych kosztów doprowadzenia do zawarcia umowy – Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy jako koszty w momencie ich poniesienia, jeśli okres amortyzacji składnika aktywów, który w przeciwnym razie zostałby ujęty przez Spółkę, wynosi jeden rok lub krócej;
- w odniesieniu do umów dotyczących usług ciągłych, na podstawie których Grupa ma prawo do otrzymania od klienta wynagrodzenia w kwocie, która odpowiada bezpośrednio wartości, jaką dla klienta ma świadczenie dotychczas wykonane, Grupa ujmuje przychód w kwocie, którą ma prawo zafakturować.

Poniżej przedstawiono skumulowany wpływ wdrożenia MSSF 15 na pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 roku:

	MSR 18/11 31 grudnia 2017	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	MSSF 15 1 stycznia 2018
AKTYWA	6.236,6	(14,8)	6.221,8
Aktywa obrotowe	6.236,6	(14,8)	6.221,8
Zapasy	3.559,6	30,8	3.590,4
Należności z tytułu dostaw i usług	2.677,0	(45,6)	2.631,4
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	10.843,9	(14,8)	10.829,1
Kapitał własny			
Zyski zatrzymane	8.432,2	(8,7)	8.423,5
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	210,0	(31,0)	179
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2.201,7	24,9	2.226,6

Poniższa tabela przedstawia kwoty, które wpływają na sprawozdanie finansowe w bieżącym okresie sprawozdawczym w wyniku zastosowania MSSF 15 w porównaniu z MSR 11, MSR 18 i związanymi z nimi interpretacjami, które obowiązywały przed zmianą.

Wpływ na sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku:

	Kwoty ujęte zgodnie z MSSF 15	Wpływ zmiany polityki rachunkowości	Kwoty bez wpływu zastosowania MSSF 15*
Przychody ze sprzedaży	30.121,7	(7,4)	30.114,3
Koszt własny sprzedaży	(25.592,7)	(6,3)	25.599,0
Zysk na sprzedaży	4.529,0	(13,7)	4.515,3
Zysk przed opodatkowaniem	2.722,6	(13,7)	2.708,9
Podatek dochodowy od osób prawnych	(1.135,2)	10,7	(1.124,5)
Zysk netto	1.587,4	(3,0)	1.584,4

* Kolumna przedstawia kwoty ustalone w taki sposób, jakby MSR 11, MSR 18 i związane z nimi interpretacje miały zastosowanie w bieżącym okresie sprawozdawczym

Charakter korekt na dzień 1 stycznia 2018 r. i przyczyny najistotniejszych zmian wpływających na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku zostały opisane poniżej:

Grupa zmieniła politykę rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów ze sprzedaży węglowodorów wydobywanych ze złóż na Norweskim Szelfie Kontynentalnym, w których posiada udziały. Dotychczas Grupa stosowała tzw. metodę uprawnień (ang. „entitlements method”, „right method”), według której przychód ujmowany jest w księgach zawsze odpowiednio do udziału, jaki przypada Grupie w produkcji ze złoża, która miała miejsce. Zgodnie z przyjętą obecnie metodą alternatywną tzw. metodą sprzedaży (ang. „sales method”) przychody ujmuje się wówczas, gdy produkt zostanie przekazany klientowi, a wszystkie zobowiązania do wykonania świadczenia określone w MSSF 15 zostaną spełnione. W ocenie Grupy dokonana zmiana stosowanej dotychczas metody uprawnień na metodę sprzedaży wpływa na moment ujęcia przychodów i powoduje zgodność ich ujmowania z MSSF 15. Udział w produkcji ze złoża, która nie została sprzedana a przypada na Grupę ujmowany jest zgodnie z MSR 2 i prezentowany w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji [Zapasy](#).

Z uwagi na kwestie logistyczne, w sytuacji gdy złożo eksploatowane jest przez wielu udziałowców, występują naturalne różnice w ilościach surowca faktycznie uzyskiwanego przez poszczególnych udziałowców w stosunku do ich umownego (wynikającego z ustaleń umownych) udziału w produkcji ze złóż. Istnieje tym samym potrzeba zastosowania specjalnego księgowego mechanizmu rozliczania powstałych w ten sposób różnic. Zgodnie z przyjętą przez Grupę metodą sprzedaży, udziałowiec który uzyskuje w danym cyklu produkcyjnym ilości surowca przekraczające przypadający mu umownie udział w produkcji ze złoża (ang. tzw. „overlift party”) ujmuje w swoim sprawozdaniu finansowym tę nadwyżkę nie jako przychód lecz jako zobowiązanie do zwrotu wydobytego surowca. Zgodnie z zawartymi umowami powyższe różnice są rozliczane między udziałowcami w naturze (w produkcji) tj. w formie faktycznego przekazania surowca. W związku z powyższym Grupa wycenia zobowiązanie, o którym mowa powyżej na podstawie średniego, sześciomiesięcznego kosztu wytworzenia w celu odzwierciedlenia wartości godziwej spodziewanej zapłaty. Różnice z wyceny tak wycenionego zobowiązania odnoszone są w skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów w pozycji [Koszt własny sprzedaży](#).

Zgodnie ze stosowaną przez Grupę do 31 grudnia 2017 metodą uprawnień, przychód ujmowany był w księgach zawsze odpowiednio do udziału, jaki przypadał Grupie w produkcji ze złoża. Prawidłowy obraz przychodów w sprawozdaniu finansowym osiągało się w taki sposób, że udziałowiec który uzyskiwał w danym cyklu produkcyjnym ilości surowca przekraczające przypadający mu umownie udział w produkcji ze złoża (ang. tzw. „overlift party”) rozpoznawał w swoich księgach tę nadwyżkę nie jako przychód lecz jako zobowiązanie. Analogicznie, jeśli w danym cyklu produkcyjnym udziałowiec uzyskiwał mniej surowca z produkcji ze złoża (ang. tzw. „underlift party”), to automatycznie rozpoznawał ten niedobór jako należność i przychód. W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania i należności wynikające z metody uprawnień na dzień 31 grudnia 2017 prezentowane są odpowiednio w pozycjach: [Zobowiązania z tytułu dostaw i usług](#) oraz [Należności z tytułu dostaw i usług](#).

Ocena wpływu wdrożenia MSSF 16 „Leasing” na sprawozdanie finansowe

MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpi on obecnie obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15, 27.

Nowy standard wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny z ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Zasadniczym elementem różniącym definicje leasingu z MSR 17 i z MSSF 16 jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych, i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie.

W przypadku gdy definicja leasingu jest spełniona, ujmuje się prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu.

Wydatki związane z wykorzystywaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, uprzednio ujęte w większości w kosztach usług obcych, będą obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczne efektywną stopą procentową.

Wpływ MSSF 16 na sprawozdania finansowe

Grupa przeprowadziła analizę, której celem było wyselekcjonowanie umów, na podstawie których użytkowane są składniki aktywów, będące własnością podmiotów trzecich. Każda zidentyfikowana umowa została poddana ocenie pod kątem spełnienia kryteriów uznania za leasing zgodnie z MSSF 16. Na bazie przeprowadzonej oceny umów skalkulowano wpływ MSSF 16 na poszczególne pozycje sprawozdania finansowego Grupy.

Grupa dokonała także stosownych zmian w polityce rachunkowości i procedurach operacyjnych. Zostały opracowane i wdrożone metodyki prawidłowej identyfikacji umów, które są leasingiem oraz zbierania danych niezbędnych do prawidłowego ujęcia księgowego tych transakcji. Dodatkowo Grupa jest w trakcie wdrażania odpowiednich zmiany w swoich systemach informatycznych tak, aby były dostosowane do zbierania i przetwarzania odpowiednich danych.

Grupa podjęła decyzję o wdrożeniu standardu z dniem 1 stycznia 2019 roku. Zgodnie z przepisami przejściowymi zawartymi w MSSF 16 nowe zasady zostały przyjęte retrospektywnie z odniesieniem skumulowanego efektu początkowego zastosowania nowego standardu do kapitałów własnych na dzień 1 stycznia 2019 roku. W związku z tym dane porównawcze za rok obrotowy 2018 nie zostaną przekształcone (zmodyfikowane podejście retrospektywne).

MSSF 16 wprowadza nową definicję leasingu. Grupa skorzysta jednak z uproszczenia, dopuszczalnego w okresie przejściowym i nie dokona ponownej oceny, czy wcześniej sklasyfikowane umowy zawierają leasing. Wobec tego definicja leasingu zgodna z MSR 17 i KIMSF 4 będzie nadal obowiązywała w odniesieniu do umów leasingu zawartych lub zmienionych przed 1 stycznia 2019 roku.

Poniżej opisano poszczególne korekty wynikające z wdrożenia MSSF 16.

Opis korekt

Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Grupa rozpozna zobowiązania z tytułu leasingu w odniesieniu do umów, które zostały sklasyfikowane jako "leasing operacyjny" zgodnie z zasadami dotychczas obowiązującego MSR 17. Zobowiązania te zostały wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16, zdyskontowanych z zastosowaniem stopy procentowej leasingu, obliczonej na bazie krańcowej stopy procentowej Grupy na dzień wdrożenia standardu (1 stycznia 2019 rok).

Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych,
- kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana,
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia umowy.

W celu obliczenia stóp dyskonta na potrzeby MSSF 16 Grupa przyjęła, że stopa dyskonta powinna odzwierciedlać koszt finansowania, jakie byłoby zaciągnięte na zakup przedmiotu podlegającego leasingowi. W celu oszacowania wysokości stopy dyskonta Grupa wzięła pod uwagę następujące parametry umowy: rodzaj, długość trwania, walutę oraz potencjalną marżę, jaką musiałaby zapłacić na rzecz instytucji finansowych w celu uzyskania finansowania.

Grupa zamierza skorzystać z uproszczeń dotyczących leasingów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) oraz leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (poniżej 20 tys. zł) dla wszystkich klas aktywów. Dla tych umów nie będzie ujmowała prawa do użytkowania aktywów i odpowiednio zobowiązania finansowego. Opłaty leasingowe z tego tytułu będą ujmowane jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu. Grupa postanowiła również nie wydzielać elementów leasingowych i nieleasingowych dla umów leasingu dotyczących wszystkich klas bazowego składnika aktywów.

Zastosowanie praktycznych uproszczeń

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa zastosuje następujące praktyczne uproszczenia dopuszczone przez standard:

- zastosowanie jednej stopy dyskontowej do portfela umów leasingowych o podobnych cechach,
- umowy z tytułu leasingu operacyjnego z pozostałym okresem leasingu krótszym niż 12 miesięcy na dzień 1 stycznia 2019 roku potraktowane zostaną jako leasing krótkoterminowy,
- wykluczenie początkowych kosztów bezpośrednich w zakresie pomiaru aktywów związanych z prawem do użytkowania w dniu początkowego zastosowania, oraz
- wykorzystanie perspektywy czasu (wykorzystanie wiedzy zdobytej po fakcie) w określaniu okresu leasingu, jeżeli umowa zawiera opcje przedłużenia lub rozwiązania umowy najmu.

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Szacunkowy wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych oraz związanych z nimi aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

	1 stycznia 2019
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	
Grunty	626,5
Budynki i budowle	9,9
Stacje paliw	141,0
Środki transportu	314,2
Razem aktywa z tytułu prawa do użytkowania	1.091,6
Zobowiązania z tytułu leasingu	
Zobowiązania długoterminowe	885,6
Zobowiązania krótkoterminowe	206,0
Razem zobowiązania z tytułu leasingu	1.091,6

Wpływ na kapitał własny

Wdrożenie MSSF 16 nie będzie miało wpływu na zyski zatrzymane i kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku z uwagi na ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w takiej samej wysokości.

Wpływ na wskaźniki finansowe

Ze względu na ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej praktycznie wszystkich umów leasingu, wdrożenie MSSF 16 przez Grupę będzie miało wpływ na jej wskaźniki bilansowe, w tym wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego. Dodatkowo, w efekcie wdrożenia MSSF 16 zmianie ulegną miary zysku (m. in. zysk z działalności operacyjnej, EBITDA), a także przepływy pieniężne z działalności operacyjnej. Grupa przeanalizowała wpływ tych zmian na spełnienie kowenantów zawartych w umowach kredytowych, których jest stroną i nie stwierdzono ryzyka ich naruszenia.

5. Zastosowanie założeń, szacunków i osądów w rachunkowości

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga przyjęcia pewnych założeń oraz dokonania szacunków i osądów, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym.

Założenia i szacunki są oparte na najlepszej wiedzy kierownictwa na temat bieżących i przyszłych zdarzeń oraz działań, jednak rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczy to wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i przyszłym, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i przyszłego. Przyjęte istotne założenia przy dokonywaniu szacunków przedstawione zostały w odpowiednich notach do sprawozdania.

Przyjmując założenia, dokonując szacunków i osądów zarząd Spółki (Zarząd) może kierować się własnym doświadczeniem i wiedzą, a także opiniami, analizami i rekomendacjami niezależnych ekspertów.

Ważne założenia i szacunki

Świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Założenia aktuarialne i wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych opisana została w notce 24.3.

Amortyzacja

Podstawą do naliczania amortyzacji naturalnej składników majątku morskich i lądowych kopalń ropy naftowej i gazu ziemnego są oceniane przez Grupę, weryfikowane i aktualizowane wielkości zasobów węglowodorów (wg tzw. kategorii 2P zasoby pewne oraz zasoby prawdopodobne) oraz prognozy wydobycia dla poszczególnych złóż ropy naftowej i gazu sporządzane na podstawie danych geologicznych, w oparciu o próbną eksploatację, późniejszy przebieg produkcji i harmonogram planowanych prac przyjętych w strategii długoterminowej.

Wysokość stawek amortyzacyjnych rafineryjnych i pozostałych aktywów trwałych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz aktywów niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ich ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Aktualizacja szacunków w tym zakresie, która miała wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy za rok 2018 dotyczyła przede wszystkim Jednostki Dominującej, w której nastąpiło zmniejszenie amortyzacji z tego tytułu o 0,6 mln zł.